

ԵՄԵՆԿ-ԼՈՒ. — Մանչու մը, հիւսիսի բնակիչներուն գլխաւոր հրամանատարը, ազատեց կայսրուհին 1898ին, յետոյ գտնեցաւ անոր հետ և մինչև իսկ դանակ դանակի եկաւ իշխան թուանի հետ : Ներկայ տագնապէն առաջ դեռ չատ ազդեցիկ էր :

ԻՇԽԱՆ ՉԻՆԿ. — Մանչու մը, մեծ սենեկապետ Արքունեաց, Չոնկ-Լու-Նամէնի նախարար. բաւական բաց մտքի տէր է կ'ըսեն, բայց ապիկար :

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԱԾ

ՇԱՆԿԱՅԷ ՏԵՅԻՒ ՄԵՅԻՒ քաջուած հետադի մը համեմատ, հետեւեալ կայսերական հրովարտակը, Յունիս 25ին Բէքինէ զրկուած է սուրհանդակով Բաօ-Թինկ-Յու. և անկից հետագրուած է ամեն կողմ :

« Հիմայ մենք պատերազմի բռնուած ենք՝ օտարին հետ : Պարզընէրը, հայրենասէրները, ու ժողովուրդը միացած են կայսերական զօրագնդերուն : Թշնամիներուն հետ շատ մը ընդհարումներու մէջ յաղթական եղած են. մենք արդէն կայսերական քննիչներ զրկեցինք նորին վեհափառութեան գովեստներն ու յորդորները հաղորդելու որպէսզի նորանոր յաղթանակներ ալ տանին :

Պէտք է որ բոլոր նահանգներուն բնակիչները միենոյն հայրենասիրութեան ու միենոյն քաջութեան փորձը ցոյց տան, և կը հրամայինք բոլոր փոխարաններուն ու բոլոր կառավարիչներուն զինուորային ամեն մարտիկ իրենց կամքովը, և զօրաւորները կազմակերպել. ասոնք մեծապէս պիտի օգնեն մեզի մեր պատերազմին ժամանակ, օտար տէրութեանց հետ :

Թո՛ղ այս հրովարտակը զրկուի կայսրութեան բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն, օրը 200 մըն արտոգրութեամբ : »

ԵԳԻՊՏԱԿԱՅ ԳՈՐԾԵՐ

(Շար. նախորդ թիւէն և վերջ)

Գահիրէ 17/30 Մայիս. 1900

Ընթերցողները իրաւունք ունին հետաքրքիր ըլլալու թէ Գահիրէի ազգային հաստատութիւնները՝ յընթացքով վերջին երկու տարիներու վերջ մէջ բերուած զուտ կելեմուտքը ունենալէ յետոյ՝ ստատական ի՞նչ կացութեան մէջ էին 1899 զեկտ. 31ին Շատ բանաւոր

ԲԱՆԱՍԻՐԱՊԱՆ

ՋԿՆՈՐԱԸ

Ուրեմն՝ քանի որ իր սերունդին բնական պաշտպան կանգնել արդիւնք է բնագրման մը, որով օժտուած են ասունք և անասունք, և որ կերպիւ իւր զարգացեալ է սոյն վերջիններու մէջ, ուրեմն մարդկութիւնը անասնութենէն զանազանելու և ասոնց անոնց վրայ ունեցած գերիշխանութիւնը արդարացեալ յատկանիչ մ'ըլլալու է : Ո՛րն է այն : Կրթութիւնը՝ ծնողական պարտականութեանց պարտաւորը : Միայն անով է որ մանուկները պիտի կրնային բարւոքել իրենց ապագայն, եթէ ուզէին, ըստ որում կրթութիւնը չպարտաւորեք, այլ մասնանիչ կ'ընէ :

Ներքէս և Սահակ երէք զէմ առ զէմ զորուած էին այդ բարւոքիչին հետ : — Ո՛րն է Ինչո՞ւ, չբաւարութեան պատճառաւ. բայց այսօր ամենայնոք անգրասան ալ կրնայ միտքը քիչ շատ մշակել, եթէ ո՛չ ուսմամբ մտնելով, զոր պէտք է ձրիապէս շտապել ամենուրեք — զէթ աչաց անջնու պարզուած օրինակներով : Այդ մանկիկները ի՞նչ տեսած էին մինչև ցարդ. — միշտ կազ ու կիւր, անվայել խօսքեր, հայհոյանք, զինուորական և ծուլութիւն և ի՞նչու համար : — Որովհետեւ օր մը,

է այս հետաքրքրութիւնը, որոն գոնացում տալու լաւագոյն միջոցն է արտագրել հոս նոյն թուականի « Վիճակ » ին հետեւեալ ամիսի տարւոյ, որ աւելորդ է ըսել, սուսմարներուն մէջ ունի իր բոլոր մանրամասնութիւնները.

Գ Ո Յ Ք

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes items like 'Ստորագրութեան հաստատութեան', 'Հաստատութեան ազգարկներու', etc.

Եզ. ողջ զրուշ 6087420 698

Պ Ա Ր Տ Ք

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes items like 'Վարձակալներէ առնուած գումարներ', 'Վարձակալներէ կանխավճար', etc.

Գաւտական ժողովը իր վերոյիշեալ նիստին մէջ, որոշեց որ այս « Վիճակ »-ը և վերի հաշուեցոյցը սպեկուլի բաշխուին ազգային պաշտօնական և կարեւոր անձնաւորութեանց : Կը կարծենք թէ ասոնց պարտականութենէն գոհ պիտի մնան ընթերցողներն ալ, մանաւանդ երբ ինկատի ունենան Հաշուեքննիչ Յանձնաժողովներու տեղեկագրիներու մէջ քանիցս կրկնուած սա պարագան թէ ազգային տնտեսական բարեւոք կացութիւնը տարուէ տարի կը շեշտուի և ապագային համար աւելի մեծ յոյսեր կան նոյն կացութեան բարելաւման մասին :

Կարգը եկած է խօսել ընթացիկ տարւոյ պիւտճէին վրայ, որու մասին յստակ գաղափար մը տալու համար մէջ կը բերենք հոս անոր բովանդակութիւնը.

տարիներ առաջ, ինքը՝ մայրը չկրնալով իսկոյն գոհացնել իր ունեցած մի անտեղի հետաքրքրութիւնը զչարած է կողակցին պատահական մի գինովութիւնէն օգուտ քաղելով ամենաչնչին եղելութիւնէ մը այն իսի հետեւութիւններ յառաջ բերած էր որ բոլոր ընտանեաց նիւթատէս և բարոյապէս կործանման պատճառ եղած էր :

Մարիամ ինքզինքը մեղաւորից կը տեսնէր իր ամուսնոյն և կ'ըմբռնէր որ մի միայն զայն անիծելու իրաւունք չ'ունէր : Իր խիղճը հանդարտելու համար միջոց մը միայն կը տեսնէր, որ էր՝ որ եւէ կերպով Գահիրէին սիրաբ վերստին շահելու, դարձեալ իրեն յանկուցանելու, ընտանեաց սէրը նորա սրտին մէջ դարձեալ արձարծելու և չարասէր ընկերներէն զայն անջատելու աշխատել : Բայց այս ամենազովելի նպատակին հասնելու համար բաւական ժամանակ պէտք էր, մինչդեռ ինք վերջին վայրկեանի մօտ կը գտնուէր կը կարծէր :

Հիւանդուհին իր այս անկարողութեան վրայ ողբալով մտքը գրաւ անթիւրի ընել ինչ որ ընելու կարող պիտի ըլլար, մտացածը նախախնամութեան կը թողուր :

Մարիամ ներքնապէս այս որոշումը տալէն ետքը մի քիչ հանդարտեցաւ և տղեկներուն վերադարձին սպասեց անհամբերութեամբ :

Սակայն ժամանակը կ'անցնէր և մանուկները չ'էին երեւել :

Անձրեւը դադրելէն ետք չըջագայելու սկսող զիշերապնդիւրուն բիրերուն սողայատակաց վրայ բախուած կը լսուէր :

Table with 6 columns: Description and Amount. Includes items like 'Կրանկոյն', 'տողակ', 'Վարձակալներէ', etc.

Այս պիւտճէին եկեղեցւոյ բաժնին համար մասնաւոր ըսելիք մը չկայ. Առաջնորդարանի բաժնին կողմի գումարին մէջ հաշուուած է, տարիներէ իվեր առաջին անգամը ըլլալով՝ առաջնորդական թուակի Գահիրէի ստուակին բաժնիք. վարժարանի ու աղքատաց եկամուտներուն այս տարուան զգալի աւաւելութիւնը արդիւնք է մէկ կողմէն վարձագրի բարձրացման և միւս կողմէ տասնորդական տուրքերու հոսմար ալ իբր աւելցուցի մէկ կողմէ գրուելը կը բացատրուի սա նկատուողութեամբ թէ նոյն երկու հաստատութեանց ազգարկները կողմի ջրերուն անբաւականութեան պատճառաւ՝ ենթակայ են այս տարի մասամբ չոր և հետեւաբար անսպասելի մնալու. պատահականութեան, որ եթէ իրականանայ զգալիորակ, կ'ամուսնանան այ այն համեմատութեամբ կը պակսին Հակոտակ պարագային մէջ այդ աւելցուցիկները յաջորդ տարուան պիւտճէին մէջ կ'անցնին :

Ս. Միւսայի Մուս. ի կողմէն 31562 ողջ զրուշ թիւին մէջ առնուած են 8775 զրուշ հին պահանջք և 12145 զրուշի գումարը, զոր Հոգաբարձութիւնը խնդրած էր 22 տարի առաջ ծախուած հողի մը տեղ հաստատութեան կալուած մը գնելու համար և որ Գաւտական ժողովի յիշեալ նիստին յատուկ մէկ որոշումով շնորհուեցաւ իրեն Առաջնորդարանի ստուակէն, այս վերջնոյն 18.7 մայիս 1էն առաջ ունեցած գումար հաշուէն :

Ն. Մ. ԱՂԱԶՄՈՒՄ
Դիւանապետ Առաջնորդարանի
Հայոց Եգիպտոսի

Տիար Թ. Փատուլեանի կողմէն տրուելիք Արշակ Բ. ի ներկայացումը յետաձգուած է. ըստ բաղձունաց հասարակութեան պիտի տեղի ունենայ կռիւն թաւարնին մէջ, Յուլիս 20ին, նուագածու խմբի մը ընկերակցութեամբ, շքեղ ու փայլուն :

Ենզճ կինը իր ցաւոց խշտակին վրայէն ամենափոքր շուկներու ուշի ուշով ականջ կը գնէր, բայց սիրելիներուն ծանօթ թանձաձայնը չ'էր լսել :

Կը մտածէր թէ այն սոսկակի օղին՝ մթութեան մէջ, ստիպեալ՝ ծանր քալելէն, և զինետան մէջ քառորդ ժամ մ'ալ սպասելու հարկադրեալ ըլլալին ալ հաշուելով հանդերձ, զէթ շուրջ կէս ժամէ՛ ի վեր վերադարձած պիտի ըլլային :

Հիմա կը զզջար իր պղտիկ սիրականները զիշերով, ցուրտին, քովէն հեռացուցած ըլլալուն վրայ ի՞նչ հարկ կար ի՞նչ բարիք կրնար յուսալ մարդէ մը որ այնքան ժամանակ երեսի վրայ ձգած էր իր ընտանեաց անգամները, Չ'էր վախճար որ աղայք կորուած ըլլան, վասնզի խիստ լաւ ուսումնասիրած էին զինետուն տանող այն ճամբան . . . : Բայց ո՞վ կրնար զինք վստահեցնել որ այն հոգեհատորները զուրտին թմրած, անձրեւէն խիստ և եղած, անկիւն մ'իւրկած չ'էին հողեվարեր . . . :

Յանկարծ արտորայի թանձայն մը լսելի եղաւ և փողոցին զուրբ ուժգնակի բացուեցաւ :

Մարիամին արեւը սառեցաւ երակներուն մէջ : Եկողը ան ըլլալու էր. բայց ի՞նչ գալուստ, Տէր Աստուած :

Հապա տղեկները . . . :

Սենեկին զուրբ իբրեւ ուրականէ մը մղուելով ետեւի պատին զարնուեցաւ. սաստկապէս, և Գահիրէի երեւան ելաւ՝ ցելուտ, շուտափոյով շնչառութենէն պինչերը թրթռուն, աչքերը գածան, երեսները կարմրեցած, շուրթերը սեղմած :

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՐԱ 16 Յուլիս . — Բէքիւնի կուռն վերջին ժամերուն հրատարակուած լուրերը կը նկարագրեն պաշտպանութեան հիմնալի քաջութիւնը կը պատմուի թէ՛ վերջին վայրկեանին՝ օտարները հրացանի հարուածներով սպաննեցին իրենց կիներն ու զաւակները:

Մովակայ Սըր է. Սէյմուր եւ իր հրամանատարը վերադարձան ի թափու:

Կը կարծուի ընդհանրապէս թէ՛ ջարդերը տեղի ունեցած են Յունիս 30ին, բայց Չինացիները մինչեւ ցարդ զաղտնի պահած են խեղաթիւրելով իրողութիւնը, որպէսզի քիչ քիչ տարածուի զոյժը: Միեւնոյն ատեն կը փորձէին հաւատացնել թէ՛ իշխանութիւնները փափաքող էին օտարներուն օգնելու:

ԲԱՐՍԻՉ 16 Յուլիս . — Ոչ մի պատժական լուր Բէքիւնէն:

Դանակից զօրագնդերը պարտութիւն կրեցին Յունիս 13 ին, Թիէն-Չինի վրայ յարձակման մը միջոցին: Մեր կորուստները կը հաշուին 250 մարդ:

ԼՈՆՏՐԱ 16 Յուլիս Այդ յարձակումը տեղի կ'ունենայ Յունիս 13ին առտուն ժամը 7ին 7000 զօրքերով, Թիէն-Չին բնիկ քաղաքը յարձակումով գրաւելու դիտուածով: Ամրոցները կը պաշտպանուէին 20,000 Չինացիներէ, որոնք շարունակ հրացաններու, մարտիներու եւ հրետանիներու կրակը թափեցին յարձակողներուն վրայ: Ամրիկացիք, Անգլիացիք ու Յոլանդացիք քաղաքին արեւմտեան կողմին վրայ յարձակեցան, Ռուսները արեւելքի կողմէ: Բրիտանական զօրագնդերը 40 մարդ կորուսին սպաննուած թէ՛ վիրաւորուած, իսկ բոլոր զաշնակիցները միասին 200 մարդ:

Միացեալ Նահանգները տրամադիր են Չինաստան գրկելու 8 - 10,000 զօրք:

ԼՈՆՏՐԱ 16 Յուլիս . — Չինական պաշտօնական ազդուիք ընդունուած վերջնական յայտարարութիւնը բովանդակ Եւրոպայի մէջ ստակուծի զոյժ մ'առաջ բերաւ: Ամեն երկիրներու մամուլը կը պահանջէ օրինակաւոր ճնշում մը, ճանչնալով հանգրձ գործին անհունութիւնը, ամեն կողմէն հակաօտար շարժումին աբազ արազ տարածումին դէմ:

ԼՈՆՏՐԱ 16 Յուլիս . — Նախագահ Բրիւկէր չ'ուզեր անձատուր ըլլալ մինչեւ որ չ'սպասին պաշարները ու ռազմամթերքը:

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅԹ ԵՒ ԽՏԻՎԸ . — Լոնտրա հաստատուած Հայերը Ն. Բ. Խտիվը մատուցած են շնորհակալեաց ուղերձ մը, որ Անոր յանձնուած է Յունիս 30ին, Պրքիւնիէ մ Բալէյի մէջ, Բոֆէսէօր կ. Յակոբեանի կողմէն: Այս ուղերձն անդիւրէն ու արարելէն խմբադրուած էր: Ն. Բարձրութիւնն իր մեծ գոնուակութիւնը յայտնած է Տիար Յակոբեանի եւ խոստացած է իրեն պատաս-

— Ինչ կայ, գոչեց անարկու ձայնով մը եւ նայելով սենեկին այն կողմը, ո՛ւր կիրն սովորութիւն ունէր նըստելու. ինչ պէտք ունէիր տղուն այնքան տփուկուն պատճառ ըլլալու:

— Սո՛ւրբ Տիրամայր, հեկեկաց նուազեալ ձայն մը: Չկորսը, ձայնին եկած կողմը դարձաւ, եւ յանկարծ գլուխը ձեռքերուն մէջ առած ետ ետ գնաց:

Մարիամ ծունկերուն վրայ եկած մաղբը կը փետտէր, դէմքը այնպիսի անարկու կերպարանք մ'առած էր, աչքերը այնքան խոժոռած էին, ձայնը այնքան խոպոտ կ'ելլէր որ Գառնիկ սարսափահար՝ շարժելու չ'էր համարձակեր:

Ի՛քթթել կան գնդուութիւնը փարատած էր:

— Զաւակներս, ա՛հ, զաւակներս, գոչեց Մարիամ եւ նուազեալ ինկաւ անկողնոյն վրայ:

Չկորսը՝ սթափած՝ սակայն մօտենալու քաջութիւնէն զուրկ, հեռուէն կը դիտէր այդ մտեղազօյն դէմքը, դիականման մարմինը:

Վայրկեան մը ետքը սրտարօզին հառաչ մ'արձակեց եւ կրկնու ինկաւ՝ երեսը արտասուօք ողորուած:

Այն պահուն կը յիշէր, կը յիշէր անցեալ կեանքը, կը յիշէր այն բարբառատիկ օրերը, կը յիշէր իր սէրը, կը յիշէր ամեն ինչ եւ ինքզինք միայն յանցաւոր կը գտնէր այդ ամեն երջանկութեան կորստուած ըլլալուն եւ հիմայ՝ դիմացը փոխանակ գեղեցկագէ՛մ եւ սիրազեղ կին մը տեսնելու՝ վախ, ոսկրացից արարած մը գտնելուն համար:

խանց պատեն առիթով մը: Այս գրութեամբ, Լոնտրայի Հայերը Ն. Բարձրութեան արտայայտած են իրենց երախտագիտութիւնը՝ զի բուրձիւններուն համար, զորս եզրկատական կառավարութիւնն ընծայեց Հայ գաղթականներուն, որոնք զերթած էին Ասիական Նահանգներու քանի՛ քանի քաղաքներուն ու գիւղերուն մէջ կազմակերպուած հալածանքներէն ու թալաններէն, ինչպէս նաեւ այն ջարդերէն, որոնց թատր եղան կ. Պոլսոյ փողոցները 1894—1895ին եւ 1896ին: Նոյնպէս իրենց շնորհակալութիւնը մատուցած են Վիհայափին, եզրկատակ բնակչութեան կողմէն գաղթականներուն շտաբուած նպաստներուն համար: Ուղերձին հեղինակները ջերմապէս կը շնորհաւորեն Ն. Բարձրութիւնը, նշանակելի յառաջդիմութեանց համար, որոնք իրագործուած են եզրկատակ մէջ, իր իմաստուն ու բարեացակամ կառավարութեան ու Մեծին-Բրիտանիոյ կանխող ու հայրական հովանիին տակ:

Հայերն իրենց ազգակիցներուն մէջ Պոլսոս պէջի ու անուանի նուպարներուն պէս եզրկատական կառավարութեան անձուէր պաշտօնեաներ հաշուելու իրենց հպարտութիւնն արտայայտելով կը վերջացնէին ուղերձը:

ԽՏԻՎԸ . — Ն. Բ. Խտիվը, Լոնտրայէ մեկնելէ առաջ պատուիրած է Արարողագետ Հասան բաշա Ասիմի, Նամակով հրաւիրել Մուսթաֆա-Էլ-Արապի թոռը, Հասան պէյ Էլ-Արապը, զալ Ն. Բարձրութեան քով:

Հասան պէյ Էլ-Արապ հետը բերած էր բոլոր եզրկատակ երիտասարդները, որ Անգլիոյ մէջ ուսանողութեան կը հետեւին: Ուստի հետեւեալ երիտասարդները ներկայացան Ն. Բարձրութեան.

- Հասան պէյ Էլ-Արապ.
- Շիխ Ապտ Էլ-Աղիզ.
- Հիւսէյին պէյ Ասիմ, Խտիվական թիկնապահ Վաժմ. Ապտ Էլ Հայիմ բաշայի որդին.
- Հասան Թամատուն.
- Մուհամմէտ Էլ Սայիտ.
- Մուհամմէտ Մուհամմէտ Թիմուր.
- Էֆլաթուն:

Այս բոլոր երիտասարդները Պրքիւնիէ մ Բալէյի մէջ ընդունուեցան: Ն. Բ. Խտիվը անոնց մի առ մի հարցում ուղղեց մեծ հետաքրքրութեամբ եւ խորհուրդ տուաւ անոնց բուռն եռանդով ու անխնայ յարասեութեամբ փարիլ ուսմանց, լաւ մը թափանցելով այն գաղափարին թէ՛ ամեն ծանօթութիւն որ իրենք կ'ստանան, յաղթանակ մ'է իրենց հայրենեաց համար:

Ն. Բարձրութիւնն արարեցէն արտասանեց սոյն յորդորակը:

ՎԻՃԱԿԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄՈՒՏԱՆԻ ՄԷՉ . — Սուտանի կառավարութիւնն արգիլեց վիճակահանութեան տուններու վաճառումը բովանդակ երկրին մէջ: Հետադիւրսը պիտի գատապարտուին 3 ամէս մինչեւ 3 տարի բանտարկութեան:

Գետնաքարչ գնաց այն անշարժ մարմնոյն քով զոր այնքան սիրած էր, զողահար ձեռքը սրտին վրայ դրաւ եւ ուրախութեան բացազանչիւնով մը եղաւ կանգնեցաւ: Մարիամ մտած չ'էր, սիրտը կը բախէր, արգարիւ տկար կերպով, բայց վերջապէս կը բախէր:

Վազեց ջուրին բարձր բերաւ. ջուրը ստոած էր: Բարձր սեղանին զարկաւ կոտրեց եւ ստոի կտոր մ'առնելով սկսաւ Մարիամին դէմքին վրայ գայն շփշիւր: Բարբառաղաբար արգիւնքը չ'ուշացաւ: Գառնի մը վայր կեան ետքը նուազեալ կիրն աչքերը բացաւ եւ,

— Զաւակներս, փափսաց հազիւ լսելի ձայնով մը: — Այո՛, հոգիս, պատասխանեց Գառնիկ ուրախութեան այլալուծած, այո՛, սիրականս, հիմայ որ գոտաղէկցար կ'երթամ պզտիկները փնտռելու:

Եւ հիւանդունեոյն գունաթափ ձակտին վրայ երկայն եւ հոգեբաւղի համբոյր մը զրոշմելէն ու ձեռքին տակ ինկած քուրջիկը անոր վրայ նետելով զայն ծածկելէն ետքը զուրս սլացաւ:

Հէք կիրն թէ եւ ուշաբերած՝ հազիւ կ'ըմբռնէր Գառնիկին ընթացքը:

Ինչ մ'առաջ սպառնալի խօսքերով ունեցած դժնեազէմ մարդը հիմայ զուարթերիս եւ վերջին աստիճան քաղցրաբան կը տեսնէր: Աչքերուն ու սկանջներուն հաւատալը չ'էր գար: Բայց այտերուն վրայ հալած սառն մնացած ջուրը եւ մանաւանդ ձակտին վրայ ընդունած համբոյրին կիզումը շօշափելի եւ զգալի ապացոյցներ էին թէ չ'էր երազեր:

ՆԵՂՈՍ . — Կը ծանուցուի թէ՛ Նեղոս բարւոք աճում մ'ունեցած է:

ԱՐԿԱՄ . — Գործաւոր մը, ուղեւոր իջնել շուգեկաւ քէն, որ գեռ կեցած չէր, ինկաւ ու երկու սրունքները արորուեցան, Մինիլէի հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ:

ՉԻՆԱՅԻՒՆ ՈՒ ՀԱՄԱՐՈՒՐԸ . — Չինաստանի սահմանագլուխներուն ներսը վիտացոյ 400 միլիոններուն մեծ մասը գեռ կ'անդրտանայ թէ ի՛նչ է չրթներու դպչիլը, սիրեցեալ էակի մը չրթներուն կամ երեսին:

Երբ Չինացիները կը տեսնեն Եւրոպացիներուն զիրար պագնելը, պզգանք կ'արտայայտեն: Համբուրելու սովորութիւնը կը նկատեն իբրև ամենատեղ բաներէն մին, որոնցմէ սատանայ օտարականները կ'ախորժին:

Չին բնակող Եւրոպացիները չ'են կրցեր երբեք վարժեցնելու Չինացի աղախին մը՝ սըրտանց պագնելու երախայ մը: Երբ երկու Չինացիներ ուղեն իրենց փոխադարձ համակրանքներն արտայայտելու, իւրաքանչիւրն իր ձեռքերը կը բերէ կը միայնէ կուրծքին առջեւ, յետոյ զանոնք երեսին կը տանի, թեթեալի զըլուր ծռելով: Երբ Չինացի մ'ուզէ յարգանքով մը բարեւել, կը ծնրադրէ:

— Պերլինէն կը գրէն .

« Պետութեանց կողմէն ձարսնի միջամտելու փոխանորդութիւն արուելուն դէմ՝ Ռուսիա ուղեակի չէ՛ բողոքած, այլ պարզապէս մերժած է տալու իր հաւանութիւնը, երբ որ Անգլիան ինքզրած է զայն իրմէ: Գերմանիան Ռուսիոյ հետ ունեցած բարւոք յարաբերութեանց պատճառով, չեղտք պիտի մնայ եւ մինչեւ իսկ չ'դիտի շնայ Ռուսիոյ վրայ ազդելու:

Բոլոր այս բանակցութիւններէն դիւրին է հետեցնել թէ՛ կառավարութեանց միջեւ բարեկամական յարաբերութիւնները կը շարունակեն Անգլիան ու Միացեալ Նահանգները կը փորձեն փոխանորդ կարգել ձարսնը, հիւսիսային Չինաստանի մէջ խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար: Իսկ Ռուսիան ու Գերմանիան առաւելութիւններ կ'ընեն եւ իրենք ալ ազդու կերպով միջամտելէ չ'են հրաժարիր:

Անգլեր եպիսկոպոսը յայտարարած է Ժուրնալ s'Էնքեմի թէ՛ ինք կը յուսար որ Տէրութիւնները պիտի յաջողին յաղթելու ապստամբութեան որ բովանդակ Չինաստանը վարակելու կ'սպառնայ:

« Եպիսկոպոսը կը կարծէ որ Քէթլը Պառօնի սպանումը՝ ա՛լ հեռացուցած է վտանգը Տէրութեանց պառակտումին, որոնք ամենքն ալ կը ճանչնան այդ ոճրին վրէժը լուծելու հարկը:»

Անգլեր եպիսկոպոսը Չինաստան պիտի վերադառնայ: Քէսօ-Չէուի Նահանգը ծանրապէս սպառնացեալ չ'կարծեր, ու գերմանական ուժերը բաւական կը համարի որ եւ յարձակում ետ մղելու:

Եթէ Գառնիկին այս անյուսալի եւ յեղակարծ յեղաշրջումը անկեղծ ու տեսական ըլլար, ի՛նչ յիծու թիւն եւ ի՛նչ բերկրանք:

Մարիամ այս անակունենի փոփոխութեան պատճառ չ'էր փնտռեր, այլ միայն սա կը խորհէր որ այնուհետեւ կրնային թէ եւ չքաւոր՝ զարձեալ երձանիկ օրեր անցնելու: Փորձով դիտէր որ երջանկութիւնը հարստութեան կախեալ չ'է բոլորովին . . . Այլ եւս հարկ չկար մտնելու, ընդհակառակը պէտք էր ախտախոլ զօրանալու եւ՝ նորէն ձեռք ձեռքի տուած՝ ջանալ վիճակին բարւոքելու:

Այս ամենը մտքի արագութեամբ անցաւ Մարիամի գլխին եւ հետեւութիւնը սա եղաւ որ ինքզինքը լաւագոյն զգաց, իբր թէ ճարտար բժշկի մը միջոցաւ բաւական ժամանակէ ի վեր ինամուած եւ կազդուրիչ գեղերու վեցեակ սրուակներ պարպած ըլլար:

Մի քիչ ուշացաւ մանկան վրայ խորհելու, բայց երբ միտքը շոն զարձաւ մեծ սրտատանջութիւն մը չզգացաւ իրտ լաւ լսած էր ամուսնոյն ոս վերջի բառերը:

— Կ'երթամ պզտիկները փնտռելու:

Սակայն իրեն այնպէս կուղար որ փոխանակ «բերեալ» ըսելու «փնտռելու» բառ էր, եւ գացած էր զանոնք ասնելու Եանիի սրճարան-գինետէն, ուր զաւակները իրենց հօր կ'սպասէին անշուշտ . . .

Վրան թմրութիւն մը գալով այլ եւս չկրցաւ շարունակել սոյն հաճելի ենթադրութիւնները եւ խոր քուրթ մը մէջ թաղուեցաւ:

(Շարունակելի)

ԱՊՊ. Է. ՌԱՆՉ. — Էմիլ Էֆենտի Եռուէֆ Բաֆարայի ակտիւստներէն, զիչեր մը կը վերադառնար իր հողերէն, սպասաւորի մը հետ: յանկարծ երկու անհատներ՝ երկու հրացան պարպեցին վրան: Էմիլ Էֆենտի ինկաւ, իսկ սպասաւորը վազեց օգնութիւն խնդրելու: Ոճրագործներն ևս գարձան և ուրիշ հրացանի երկու հարուածներ արձակեցին զՆին վրայ: Կը տեսնուի թէ՛ վրէժխնդրութիւն մը կայ հոս Մարգասպանները չեն ձերբակալուած:

PARIS NOUVELLES

14, RUE DES SAINTS-PÈRES, PARIS

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

9 Յուլիս 1900.

Անաւարի մէկ տարի ևս չորս ամիս է Վեր Բառի Նուվելի գործակալութեան մէջ Հայկական ճիւղ մ'ալ գոյութիւն ունի և շարաքական երկու թղթակցութիւններ կ'ուղարկէ բոլոր Հայ թերթերուն և կ'ատանայ գրեթէ բոլոր Հայերէն լրագիրները: Այդ ստացուած լրագիրներէն տեղեկութիւններ քաղելով մենք կը հարգուինք՝ հեռագրով կամ թղթակցութիւններով՝ Եւրոպայի, Ամերիկայի, Ասիոյ և բոլոր բնասար ազգերու և երկիրներու թերթերուն:

Հեռագրական ճիւղեր ունին Նիւ-Եօրթի, Լոնտոնի, Վիեննայի, Մատրիտի, Պեդինի, Լուսնի և բոլոր մեծ քաղաքներու մէջ: Թղթակցութիւններ կը գրուին Ֆրանսերէն՝ ամեն օր և կ'ուղարկուին Ֆրանսիայի սերէն բոլոր թերթերուն, Անգլիայի ամեն օր, անգլիական երկիրներու բոլոր թերթերուն, Իտալիայի ամեն օր, Իտալիայի շարքէն չորս անգամ, Սպանիայի շարքէն երեք անգամ, Չեխիայի շարքէն երեք անգամ, Մանտուերէն՝ շարքէն երեք անգամ, Ճարմոնիէն՝ շարքէն չորս անգամ, Եւրոպայի, Եւրոպայի իսկ Հայերէն՝ շարքէն երկու անգամ, թէպէտ սպասելով՝ որ այժմ, շարքէն մէկ անգամ է վերածուած մէկ միւրի:

Հեռագիրներ կ'ատանանք ևս կ'ուղարկենք ամէն օր և ամէն ժամ, առտուն, իրիկունք, դիշերը, երբ որ պատահի:

«Բառի-Նուվել» կ'ատանայ աշխարհի ամենամեծ թերթերէն 6000 հատ, որոց ամենուն մէջ կը գտնուին մեր յօդուածները, կամ հեռագիրները:

Մենք կ'զբաղենք ամեն տեսակ խնդիրներով, քաղաքական, ֆինանսական, խնայողական, բնիկական, գիտական, գրական, դեղագրական և այլն, և այլն. խնդիրներով, մեր թղթակցութիւններէն (ամեն լիզուով) մի օրինակ, ինչպէս նաև մեր հեռագիրներէն (ամեն լիզուով) մի մի օրինակ կ'ուղարկուին Ֆրանսայի օտար միջնորդներուն, զեպտաներուն, կարևոր անձերուն և այլն:

«Բառի-Նուվել» ունի մի ընդհանուր սնորէն օր է Le Journal թերթի քաղաքական բաժնի սնորէն Պր. Մէսի որ Ֆրանսայի մէջ քաղաքականութեան վրայ գործներէն ամենայայտնի անձնաւորութիւններէն մին է, և որ Ֆրանսայի և օտար երկիրներու մէջ նախանձելի զիրք մը ունի իբրև գրող:

Գործակալութիւնս ունի նաև այնչափ երկրորդական սնորէններ, որչափ ունի պանազան լիզուներով ճիւղեր: Ֆրանսական ճիւղին մէջ կը գտնուին Բարիզի հրատարակչի վրայ, իբրև գրող, մեծ համբաւ ունեցող անձնաւորութիւններ, որոց ամեն մէկը Բարիզեան գաղտնական թերթերու խմբագրողներ են:

«Բառի-Նուվել» ի վերաբերութեան մէջ կը գտնուին առ այժմ, իբրև սնորէն, խմբագիր, ծառայող, գործակալ, սպասաւոր, և այլն, և այլն. աւելի քան հարիւր քսան հոգի: Ունինք մի քանի մասնաճիւղեր Բարիզի գաղտնական թղթերուն մէջ, բայց կեդրոնաւորին է թերթին ճակատը գտնուող հասցէն:

Այսչափ բաւական է կարծենք գաղափար մը տալու մեր այս կարևոր հաստատութեան վրայ: Հիմա անցնինք բուն խնդրին:

«Բառի-Նուվել» բոլոր ճիւղերը սպասուած են ներթական տեսակետով. բայց ի սակայն Հայերէնի ճիւղէն, որն իւր հիշարկութիւնն է Վեր մէկ փառա չէ ստացած սեւէ տեղէ. այլ ընդհակառակը միշտ ծախսած և միշտ վատնած է իւր փողերը: «Բառի-Նուվել» արդէն մէկ ու կէս տարի է Վեր գոյութիւն ունէր (քիչ ատենէն երեք տարին սլոտի լրանայ, որ նա հաստատուէր է) երբ մենք, անձնական ծանօթութիւն ունենալով Պր. Մէսիի հետ, խնդրեցինք ևս ամեն միջոց ի գործ դրինք Հայկական ճիւղ մ'ալ բանալու, Հայերն ալ զարգացած ազգերու կարգին գնել տալու. յաջողեցանք և մեր թղթակցութիւնները սկսանք՝ նախ շարքէն:

Բառի-Նուվել, յետոյ շարքէն կրկին անգամ, մեր թերթերէն շատերը նոյնութեամբ հրատարակեցին մեր թղթակցութիւնները... բայց միշտ ծախս կար, եկամուտ չկար. շարքէն կրկին թղթակցութեանց համար ամսական առ նուազն 300 ֆրանք ծախս կար, իսկ հասոյթ չուաւ. մի քանի դիմումներ եղան թերթերուն, շատ քիչերը սպասաւորներէն... և խնդիրը այսպէս կը մնայ:

Այժմ կը յայտարարենք որ եթէ մինչև ամսոյս վերջերը սեւէ կերպով մեր ծախսերը գոցելու միջոցը չգտնուի, սպասուած պիտի լինինք փակել Հայկական ճիւղը «Բառի-Նուվել»ի մէջէն:

Կարելի է, շատ դժբախտաբար այդ տիրալի երկուսիցին առաջը անել, եթէ մեր թերթերը բարեհաճին տարեկան բաժանորդագրութիւն մը ստորագրել, որ տարեկան 100 ֆրանք է ևս. զոր կրնան չորս անգամէն վճարել. և կամ մեր յարգելի խմբագիրները կրնան, եթէ ուզեն, մի քանի ուրիշ բաժանորդներ գտնել զորսէն (Ֆրանսերէն մասը կ'արժէ տարեկան 200 ֆրանք, իսկ Հայերէնը 150 ֆրանք. պարզ անհատի համար) այս պարագային մէջ թղթակցութիւնները ձրի կ'ուղարկուին այն թերթին:

Կը խնդրենք մեր յայտնի խմբագրողներէն, որ բարեհաճին թիչ մը վերաբերուին ընդ մեր այս կարևոր ձեռնարկին համար. թող բարեհաճին իրենց բարեկամներուն, ազգականներուն, հարուստներուն, ազգային անձնաւորութեանց խօսիլ և միտլ բանիւ մի բան ընել, որպէսզի Հայկական ճիւղը՝ Ֆրանսական այսպիսի կարեւոր և գրեթէ պատշաճիւս հաստատութեան մը մէջ իւր գոյութիւնը կարենայ պահպանել: Քիչ խօսքով շատ բան խնայէք. խնդրում է Տասն և հինգ ամիսներէ ի վեր մեր Հայոցայնի և արտաքին կեանքին, յաջողութեանց, անյաջողութեանց, վերջապէս Հայոց վրայ 90 հատ յօդուածներ ենք հրատարակած մեր բոլոր ճիւղերուն մէջ, հազարաւոր թերթերը զայն արտագրած են:

Կ'աւելցնենք թէ որչափ մեր հասոյթը շատ լինի այնքան կ'ընդարձակի Հայկական ճիւղին գործունէութեան ասպարէզը. փոխանակ շարքէն երկու անգամ մի երեք, չորս անգամ թղթակցութիւններ կ'ուղարկուինք մեր թերթերուն և օտար թերթերուն ալ աւելի հետաքրքրիք բանին կ'ուղարկենք ևս աւելի շատ շուտ մեր մասին:

Ընտանք թէ մեր յարգելի պաշտօնակից խմբագրականները ի նկատի կ'առնեն մեր այս վեր ի վերոյ գրութիւնը. մենք պատրաստ ենք, եթէ իրենք պահանջեն, աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ տալ մասնաւոր նամակով:

Կը խնդրենք մեր այն թերթերէն որոնք կարող են, որ մեր ներկայ գրութիւնը հրատարակեն իրենց սինակներուն մէջ, գուցէ այդպէսով սեւէ օգուտ մը առաջ գայ:

Ամէն զգացումի տէր անձ պէտք է ջանայ որպէսզի այս կարևոր հաստատութեան մէջէն մեր Հայկական ճիւղը չվերնայ սա ի չզայէ փողի. - ծովորի համար պահանջուած գումարը, ամսական 300 ֆրանք կամ տարեկան 3600 ֆրանք ինչպէս կը տեսնէք, շատ մեծ բան մը չէ, միայն թէ մի քիչ շարժուելու է զայն հայթայթելու համար:

Մենք անհամբեր կ'սպասենք ձեր գործունէութեան հետեւանքին. պիտի փակենք թէ պիտի շարունակենք: ՄԵԼԻՔ Ս. ԳԱՆԻՔ ԲԷԿ

ԿԵՐՈՒՄԱԿԱՆ-ԿՐԹԱՐԱՆ ԳԱՅԻՐԵԻ

Հաստատուել է 1 յունիւլար 1897

Հիմնադիր-Յօրէն

Ս. ԲԻՆՐԱՏ

Սոյն հաստատութիւնը փոխադրուած է այժմ Ապաին, և Յուլիս 15 սկսեալ՝ կ'ընդունի միայն զիչերթովի աշակերտներ, 13 տարին լրացուցած և գէթ նախնական կրթութիւնն ստացած:

Կ'աւանդուի հայերէն, ֆրանսերէն, և անգլիերէն. նաև, առևտրական աշխարհագրութիւն ու տօնարակալութիւն, գործնական մէթոտով:

Ընդունելութեան պայմաններուն և ուրիշ մանրամասնութեանց տեղեկանալու համար դիմել կրթարանի Տեսչութեան, ՆՈՐ ՕՐ ի խմբագրատունը, Պազար Մուրուրի մէջ, թիւ 38 գրասենեակը, ուր Տնօրէնը կը գտնուի, բայց ի կիրաւ կիէ, ամեն օր կէս օրէ ետքը ժամը 3էն մինչև 6:

Տպագրութիւն Ս. ԳԱՆԻՔԻՆԱՆ — Պազար Մուրուր

ԿՈՒՋԷՔ ՈՒՆԵՆԱՆ

ԿՈՒՋԷՔ ԿՐԹԱՐԱՆ, ԽՐՈՏ ԱՅԲՈՒՆ ԵՒ ԸՆՏՐ

ԺՍՄԱՑՈՅՑ ՄԸ

ՄԻՄԻԱՅՆ 120 ՂՐԸ. ՎՃԱՐԵԼՈՎ

ԳԻՄԵՏԷՔ

ՍԵԼՎԱՃԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԳՆՀԻՐԷ ՄՈՒՍՐԻ ՓՈՂՈՑ

Ուր կրնաք գտնել նաև ՈՍԿԻ ամեն տեսակ ժամացոյցներու ամենադիւրամտեղի գներէն սկսելով մինչև ազաման գաղարգ: Արժաթ ժամացոյցներ 50 դրուչէն սկսեալ՝ նիքէլ սրճանթուս ժամացոյցներ 22 դրուչէն սկսեալ. նաև Ոսկի, արժաթ և ոսկեպատ ջըլթաներ և գոհարազէներ, ինչպէս նաև պատի և քոնազի բազմազան բանտիւններ:

Ամերիկեան նիքէլ ժամացոյցներ, գրասկզանի յատուկ, 10 Ղրուչի անհատապի գնոյ փոխարէն, որոնք լաւ կ'ընեն:

Ուրեմն գիտեցէ՛ք ուղղակի:

ՍԵԼՎԱՃԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԱՏԱՆԱՐՈՅԺ Պ. ՆԻԿՈՂԻՍՏՍՅՍ

Գիտնիները ձրի կը գարմանէ ամեն օր, առտուս ժամը 7էն մինչև 8, Գաֆէ ար յա Պաւրսի կից, թիւ 9 արարթրմանին մէջ Բ. յարկ:

ՉՈՒԼԻՉ - ՄԵՔԵՆԱԳՈՐԸ

ՏԻԳՐԱՆ ԵՒ ԵՂԲԱՐՔ ԱՍՐԳԻՍԵԱՆ

Ս. ԳԱՐԻՆԵԱՆԻ ՆԱԿԻՆ ՏՊԱՐԱՆ

Շառա Մուհամմէտ Ալի, Հապարմիլի

Կը ձուլեն, կը շինեն երկաթէ ու արարէլ պանազան գործիներ սակերպութեան և ուրիշ նուրը արհեստներու վերաբերեալ, ծորակ, և շն: Յաճախորդները գոհացուող պայմաններով:

ԱԵԱՆԳԱՏԱՐ (ԷՄԱՆԵՔՃԻ)

Ս.ԱՏԻԿ ԷՍՄԷՐԵԱՆ

ՇԱՐԷ ՄՕՂԱՄՄԷՏ Ա.Լ.Ի, ՊԱՊ Է.Լ. ԽԱԼԻ, ԳԱՂԻՐԷ Կ. Պալոյ մուսուլմանալի խանութին Եւլ Թիւ 84

Կը յայտարարէ արդոյ հասարակութեան թէ՛ Կ. Պոլսոյ Պաղէ Դարու, Թաշխանի թիւ 26 վաճառատունը բնակող և երկար ժամանակէ ի վեր իր փորձաւորութեամբ և ուղղամտութեամբ բոլոր պատուաւոր յաճախորդաց վտանգութիւնը զբաւող եմանէքնի Աբրահամ Էֆ. Պալթոյեանի հետ ընկերակցութիւն մը կազմած է: Այսուհետեւ Կ. Պոլսէն Եղիպատ և Եղիպատէն Կ. Պոլիս զրկուելիք ամեն տեսակ աւանդներ անկորուստ ու պահով պիտի յանձնուին սահմանեալ տեղերին:

ՀԵԼՎԱՆԻ ՎԻՃԱԿԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐԱԿԻ 45 ՅՈՒԼԻՍ 1900

6304	9342	2743	4340	2226	124
883	1228	1528	1904	2664	2319
2789	2532	3044	3155	4124	5825
6372	6956	6910	7963	8456	8528
		8416	9435	9464	

Le gérant, J. MUNIER.